

De Meander komt er aan ...

Sinds enkele weken trekken er weer regelmatig Visarenden over de Molse zandputten. Ook groepen Kraanvogels werden weer waargenomen in onze regio. Deze en andere trekvogels zetten koers naar het noorden om hun broedplaatsen terug op te zoeken na een winter die eigenlijk geen winter was.

Door het wat eigenaardige voorjaar, zowel wat temperatuur als neerslag betreft, dachten we dat de natuur toch iets uit zijn evenwicht was. Padden gingen na enkele mooie voorjaarsdagen met abnormale hoge temperaturen wat te vroeg op pad. De diertjes werden verrast door de daarop volgende koude periode waardoor uiteindelijk velen hun tocht moesten onderbreken en daardoor hun paringsplaatsen niet konden bereiken. Dit werd algemeen waargenomen op plaatsen waar padden werden overgezet.

Na een wat moeilijke start is het dan toch echt lente geworden. Met plotse hogere temperaturen is de natuur als het ware geëxplodeerd, alles wordt groen, vlinders beginnen weer te vliegen en de meeste broedvogels zijn teruggekeerd uit hun winterverblijf in het zuiden. Het broedseizoen is intussen begonnen. Uiteindelijk zit alles toch weer ongeveer op schema.

En toch ... nu pas verschijnt deze Meander. U leest het goed: "januari tot juni". Velen hebben zich wellicht al afgevraagd wat is er aan de hand? Een lange geschiedenis waar we hier niet op terug gaan komen. Maar met een nieuwe redactie hebben we het voornemen gemaakt om Meander in de toekomst regelmatig en op tijd te laten verschijnen en daarbij de traditie van een mooi en inhoudelijk goed blad zeker voort te zetten. Beslist een uitdaging voor de nieuwe ploeg. Hierbij dan ook een oproep aan hen, die wat leeft in onze afdelingen van Meanderland in mooie woorden kunnen neerpennen of een meer algemeen onderwerp willen belichten, om met onze redactie mee te werken. We streven echt naar een blad waar periodiek naar zal worden uitgekeken.

Een uiterst belangrijk punt voor de toekomst in onze afdeling Netebronnen is ook het aantrekken van nieuwe krachten voor ons bestuursorgaan. Dit is dan ook een oproep tot al onze leden die zich in de toekomst actief willen inzetten en creatief willen meewerken zowel op het vlak van organisatie, beheer, studie, educatie als algemeen beleid.

Beste lid of lezer, als u hiervoor iets voelt, laat u zeker niet afschrikken door drempelvrees. Laat je belangstelling horen via eender welk kanaal: mail, telefoon of spreek rechtstreeks een bestuurslid aan. We zoeken echt mensen die aan de kar willen trekken en mensen die de kar helpen duwen. Voelt u zich geroepen, kom maar af.

Jan De Schepper
Voorzitter Afdeling Netebronnen
Mei 2008

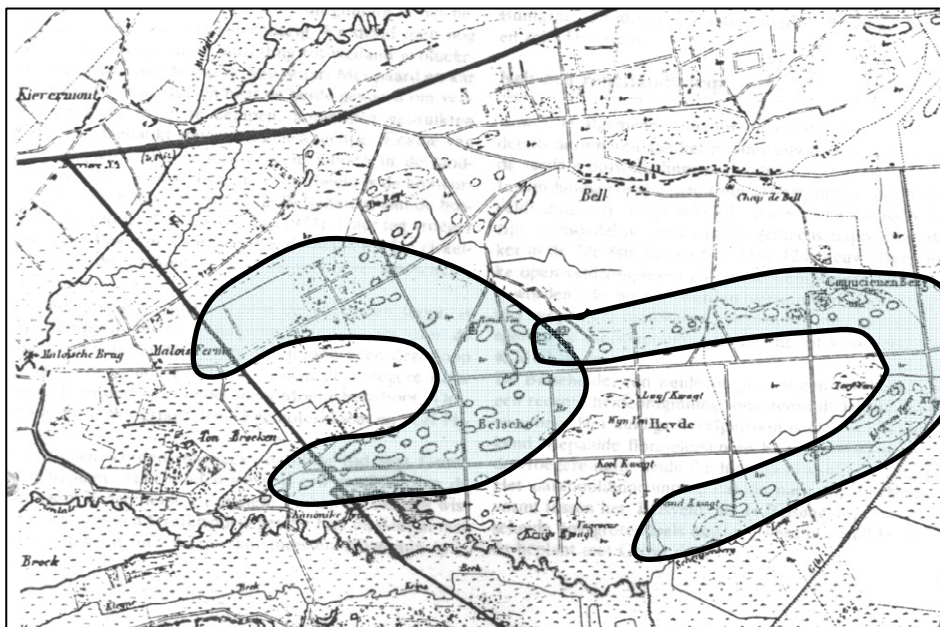

Terug stuifduinen en heide in Bel?

Met vreugde kan ik jullie meedelen dat Natuurpunt (in het kader van het Life-project Grote Nete) een kleine 20 ha overwegend beboste duinen heeft kunnen aankopen in Geel-Bel. Na de aanzienlijke aankopen van overwegend moerasgronden in de vallei van de Grote Nete, werd het hoog tijd om de nodige hectaren “droge gronden” aan te kopen. Na de aankopen van o.a. de Ceyfheide in de Hutten volgt nu de aankoop van uiterst waardevolle stuifduinen in Geel-Bel. Maar waarom zijn deze aankopen zo belangrijk?

Stuifduinen en heide – Een beetje geschiedenis

Het globale reliëf in de Kempen werd gevormd toen in het Pleistoceen zandig materiaal vanuit het noordwesten door de wind werd aangevoerd en een tot 1,7m dikke deklaag vormde. Veel later (< 10.000 jaar geleden) werden deze dekzanden door overwegend zuidwestenwinden door de valleien geblazen waardoor er (land)duinen ontstonden. We kregen bv. de typische paraboolvormige duin¹ die we in Bel prachtig terugvinden. Bekijken we maar even de kaart van Vandermaelen (midden 19^e eeuw) waarop de vormen van de duinen aangeduid zijn. Zo wordt een dubbele paraboolduin zichtbaar.

De aankopen zijn gesitueerd in de “kop” van de rechtse paraboolduin en van daaruit de duinen verder naar onder. Binnen zo’n paraboolduin werd dikwijls een uitdieping of “panne” gevormd. Zo ontstond het Torfven dat je terugvindt net binnen de kop van de paraboolduin. Dit Torfven werd in het midden van vorige eeuw gedempt en tot weide opgevoerd. Het werd vorig decennium aangekocht door de Vlaamse overheid. De gronden er rond zijn nu van Natuurpunt. We vinden er nog de bronnen van de Belseheideloop.

Zo’n honderd jaar geleden bestond de begroeiing van een zeer groot deel van de Belse gronden nog uit heidevegetaties met stuifduinen. Met het stilvallen van oude landbouwgebruiken en de opkomst van de mijnen, het verbeterde transport en kunstmest, verdwenen grote oppervlakten heide. Vele gronden – vooral de duinen – werden beplant met dennen voor de mijnbouw. De Belse Heide werd in de 19e en begin 20ste eeuw omgezet in landbouwgrond.

Om een gezond heidebiotoop te herstellen, heb je eigenlijk een natuurgebied van honderden hectaren nodig, zoals bijvoorbeeld in het natuurinrichtingsproject van Natuurpunt in Averbode het geval is: een ééntonig dennenbosbestand verandert men er in een afwisseling van heide, vennen en bossen over een oppervlakte van 550 ha. Daarom willen we in Bel een heideduingebied creëren, maar met de nadruk op een mogelijk nog zeldzamer biotoop dan heide, namelijk dat van stuifduinen, met een afwisseling van open zand en stuifzandbegroeiing.

Herstel van Europees prioritaire en waardevolle habitats

Het habitat of biotoop “stuifduinen” vormt samen met het heidebiotoop inderdaad een door Europa sterk beschermde en zeldzame natuur.

Stuifduinen worden gekenmerkt door het Buntgrasverbond dat bestaat uit een schaarse vegetatie van slechts enkele grassen en kruiden, die bij het ouder worden geleidelijk aan meer gesloten kan raken met mossen en korstmossen.

Het grondoppervlak bestaat uit voedselarm, kalk- en leemarm en humusarm zand. Typische soorten zijn Buntgras, Heidespurrie, Ruig haarmos, Kraakloof en tal van typische korstmossoorten die in deze ruwe omstandigheden kunnen overleven (koudste plaatsen 's nachts, en overdag temperaturen tot 60 °C). Andere typische soorten zijn de Zandzegge die met zijn lange wortelstokken probeert het duinzand terug vast te leggen. Op iets meer gematigde zones vinden we dan snel Heide, Zandblauwtje, Vogelpootje, Klein tasjeskruid, Fijn schapengras terug en met wat schaduw ook Bochtige smele.

Het enige echt relevante zoogdier voor dit biotoop is het Wilde konijn. Zijn graafwerk kan een pionierend milieu in stand houden. Zijn graasgedrag in heideachtige en heischrale biotopen kan al voldoende zijn om een micro-omgeving te creëren met vertegenwoordigers van dit Buntgrasverbond en blijkt relevant voor het behoud van dagvlinders als Heivlinder en Kommadikkopje.

Verder zijn in dit milieu, door de afwisseling met andere schrale graslanden, heide, braamstruweel en Eiken-Berkenbos vaak ook Kleine vuurvlinder, Bruin zandoogje, Oranje zandoogje, Bont zandoogje, Boomblauwtje, Hooibeestje, Citroenvlinder, Eikepage, Groot dikkopje, Icarusblauwtje en Koevinkje te vinden.

Duinpieper en Tapuit zijn relevante broedvogels voor dit biotoop. Indien er ook bomen aanwezig zijn komen ook Boomleeuwerik, Boompieper, Fitis en Nachtzwaluw in aanmerking. In konijnenpijpen van toch enigszins gefixeerde duintjes kan ook Bergeend broeden.

Hoewel Levendbarende hagedis een voorkeur heeft voor vochtiger biotopen, wordt ze toch ook in dit milieu aangetroffen. Voor Gladde slang is dit al een meer geschikt biotoop. Deze komt nog voor in de Antwerpse en Limburgse Kempen. Ook voor Adder is dit biotoop zeer geschikt als zongebied, maar de Adder vereist verder een kleinschalige afwisseling van allerlei biotopen in de buurt. Deze met uitsterven bedreigde soort komt nog zeer lokaal in de Antwerpse Kempen voor, maar te ver weg om herkolonisatie in Bel op korte termijn mogelijk te maken.

Ook zeldzame soorten zandbijtjes, sprinkhanen en kevers voelen zich hier thuis.

Het geplande inrichtingsproject

Afgelopen jaren werd door de Bosgroep reeds een bosverplegingsproject uitgevoerd in Bel waardoor de dichte dennenbossen werden uitgedund zodat er langzaam een omvorming werd verkregen naar – voor de natuur waardevoller – loofbos.

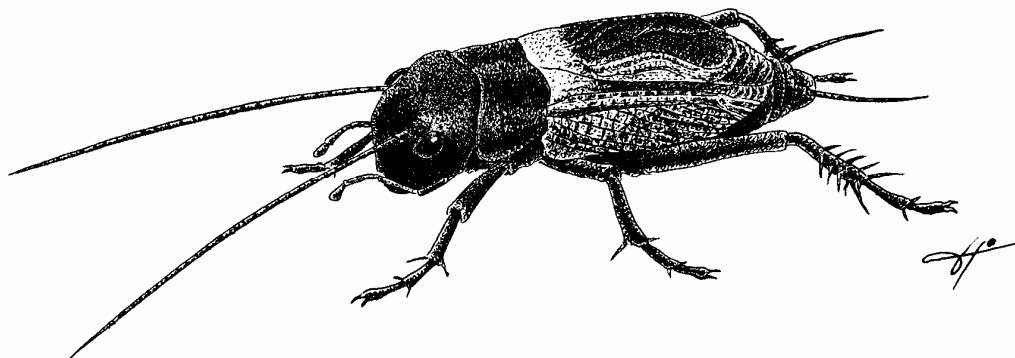
Het is zeker niet de intentie de bossen in Bel allemaal te kappen, maar op plaatsen waar erg interessante duinen of venranden werden beplant, worden nu de dennenbestanden opnieuw omgezet naar heide en open duinen. Daarom zal Natuurpunt de dennen op de recent aangekochte gronden grotendeels kappen.

19 oktober – kennismakingsevenement

Hierover zeker meer details in een volgende Meander, maar noteer alvast zondag 19 oktober in je agenda want dan stellen we het nieuwe duinengebied open. Er worden de hele dag geleide wandelingen georganiseerd. 's Morgens kan je zo'n wandeling combineren met een lekker ontbijt.

¹ Een paraboolduin is een asymmetrische duin met een hoogte van 10 tot 20 meter en een buitenhelling van 25° tot 30°. De loefzijde (binnenkant) heeft een helling van 4° tot 8°.

² Philippe Vandermaelen maakte de eerste topografische kaarten van het Krijgs- en Topografisch Depot (tweede helft 19de eeuw).

Bijzondere waarnemingen uit de regio: 2007

Zwartkopmeeuw

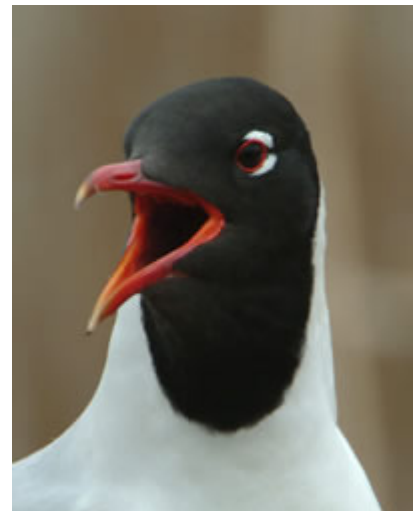
Na twee winterwaarnemingen (op 9 februari 1 ad. winter en op 20 februari 1 onv. op Maatheide) verschenen in maart in toenemende mate Zwartkopmeeuwen in de regio. Hoofdzakelijk nog solitaire adulten. Door op 3 maart bij de meeuwenlaapplaats van Maatheide te posten werd duidelijk dat het er bij elkaar toch al minimaal 11 (9 ad. + 2 2de kalenderjaar) waren.

Op 23 maart hielden zich de eerste 2 ad. ex. op in de Kokmeeuwenkolonie bij Glasfabriek. Op 20 april werden daar 34 ex. geteld, waaronder verschillende ex. met witte kleurringen (Belgische herkomst). Op 4 mei werden in de kolonie 29 ex. aangetroffen, waaronder 2 2de kj en 8 3de kj vogels. Vijf ex. bevonden zich die avond zichtbaar op het nest. Op 11 mei waren het er minimaal 35, op 26 mei 38 en op 12 juni minstens 32, waaronder 4 met een witte (Belgische) en 1 met een groene (Duitse of Franse) kleurring.

Ringwerk van Werkgroep 4 Noord-Limburg en Zwartkopmeeuwnonderzoeker Renaud Flamant verschafte ons uiteindelijk inzicht in het aantal broedparen. Zij troffen 15 nesten aan, waarvan er uiteindelijk één door zware regenval zou worden weggespoeld. 26 pulli en 11 adulten werden van kleurringen voorzien.

De aanwezigheid van Zwartkopmeeuwen in de Kokmeeuwenkolonie bij Glasfabriek leidde in de periode maart tot en met juni in de regio tot veel losse waarnemingen van de soort, zodat we die in dit overzicht buiten beschouwing laten. Over Kristallijn/Maatheide werden 77 overtrekkende ex. waargenomen. Het zwaartepunt lag met 60 ex. nadrukkelijk in april, met op 15 april in korte tijd maar liefst 31 adulte ex. die Kristallijn van west naar oost passeerden.

Deze opvallende instroom van Zwartkopmeeuwen werd die dag op meerdere binnenlandse telposten vastgesteld. Op 23 april telde Lex Peeters 's avonds in de kolonie van Glasfabriek maar liefst 87 Zwartkopmeeuwen, met naast de circa 30 broedvogels dus veel passanten die er kwamen slapen.

Na het broedseizoen vertrekken Zwartkopmeeuwen vrijwel onmiddellijk naar zee en worden dan in de regio een vrij ongewone verschijning. Het zijn dan overwegend nog juveniele vogels die gezien worden. Zoals uit de reeds talrijke terugmeldingen van bij Glasfabriek gekleurringde ex. blijkt, wijken 'onze' vogels vooral uit naar de Franse Atlantische kust (zie voor alle data de pagina 'Nieuws van het Ringsfront' op Birding Kempen).

Vermoedelijk zakt een aantal later in het winterseizoen nog verder af naar de Spaanse kust, of nog zuidelijker, zoals een op 4 juli bij Glasfabriek geringd jong ons leert. De ring werd op 1 december afgelezen ten zuiden van Agadir, in Marokko. De overbrugde afstand bedraagt 2644 km!

Op 28 juni werd door Lex Peeters bij Glasfabriek een adulte Zwartkopmeeuw gefotografeerd, waarvan de code op de kleurring, na uitvergroting van de foto's, kon worden afgelezen. De vogel bleek op 31 mei 1998 in Kwaadmechelen te zijn geringd en was toen minimaal 4 jaar oud. Derhalve bedraagt de huidige leeftijd ten minste 13 jaar! De uitgebreide historie van deze Zwartkopmeeuw (21 aflezingen: zie wederom Birding Kempen voor het volledige overzicht) leert ons dat hij over het algemeen in het winterhalfjaar in het noorden van Spanje (omgeving Gijón) verbleef en in het broedseizoen naar de omgeving van Antwerpen migreerde. In de afgelopen drie jaren is de vogel minder frequent en wat buiten de voor hem/haar traditionele plekken gesignaleerd. Wellicht duidt dit op een meer zwervend bestaan tengevolge van de hoge leeftijd.

Vaal Stormvogeltje?

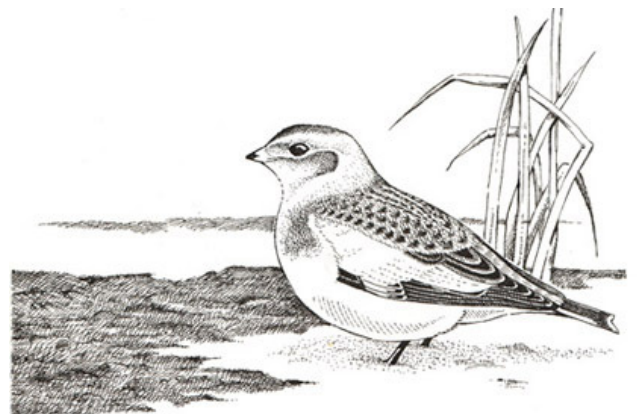
Waar een dagenlange novemberstorm tot tal van binnenlandwaarnemingen van Kleine Alken en Middelste Jagers leidden, gingen die helaas aan onze regio voorbij. Wel bracht het ruige weer een zeer waarschijnlijk Vaal Stormvogeltje tot bij ons. Gert Appeltans zag de vogel op 10 november tijdens een avondwedstrijd van Racing Mol-Wezel, aan de St. Carolusstraat in Ginderbuiten.

Zijn relaas:

"Halverwege de eerste helft, dat moet dus tegen 20.30u zijn geweest, vloog er boven het doel aan de overkant van het terrein een donkere vogel. Tegen de terreinverlichting in kon ik echter niet goed zien wat het was en ik dacht eerst aan een Kauw. De vogel bleef wat rondvliegen rond de verlichting, zodat het postuur wat beter zichtbaar werd. Leek eerder op een groot uitgevallen zwaluw met lange spitse vleugels. Na een tijdje kwam hij korter, om zo op enkele meters boven het plein voor de tribune door te vliegen. Witte stuit was goed zichtbaar en nu zag ik duidelijk aan het silhouet en de vorm van kop en bek dat het een stormvogeltje was. Donker en regen plus tegenlicht maakten het moeilijk om veel details te zien. Enkel afgaand op grootte en vleugelvorm zou ik vaaltje zeggen. Een verrekijker had ik niet bij me, maar de vogel is tamelijk dicht bij de tribune geweest."

Sneeuwgorz

Op 18 november namen Nico Venema en Lex Peeters twee roepende Sneeuwgorzen waar vanaf de Ankerstraat ten westen van Maatheide. De vogels vlogen in oostelijke richting de grote baggerput over en leken ter hoogte van de telpost in te vallen. De gealarmeerde Eli Van Audenhove en Toon Jansen vonden ze daar terug. Uiteindelijk bleek het om drie vogels te gaan: 1 ad. vrouwtje, 1 onv. vrouwtje en een onv. mannetje. Ze zouden tot en met 23 november blijven.

Bron: *Vogels van het Kempense Merengebied: editie 2007, Lex Peeters*

Nieuwe vogelwaarnemingen kunnen gemeld worden op de site <http://groups.google.com/birdingkempen> of bij coördinator Jef Sas, Wildstraat 8, 2400 Mol, 014 31 26 57 of via mail: maes.kris@skynet.be. Alvast bedankt voor jullie medewerking.

Doe mee aan de eerste landelijke tuinvijverdag op 17 en 18 mei 2008

Voor kinderen zijn tuinvijvertjes een feest. Libellen, scherend over het water, een Geelgerande Watertor die het lekker spannend maakt, maar vooral kikkers, padden en salamanders zijn super. 'Kijk, een kikker!' is vaak de enthousiaste startkreet van vele uurtjes tuurplezier aan de rand van het water.

Heel wat tuinvijvers, zelfs in stedelijk gebied, zijn een bron van leven. En net die plekjes zouden wel eens broodnodig kunnen worden willen we kikkers, padden en salamanders een handje helpen.

Veedrinkpoelen worden één voor één gedempt en poelen aan de rand van akkers doen het slecht door instroom van meststoffen of pesticiden. Het belang van tuinvijvers voor het overleven van heel wat 'waterbeestjes' wordt dan ook steeds groter.

In het weekend van 17 & 18 mei 2008 organiseert Natuurpunt het eerste landelijke tuinvijverweekend. Kikkervisjes van gewone pad en bruine kikker wemelen rond deze tijd net onder de waterspiegel, salamandermannetjes maken hun wijfjes volop het hof en bij een fraai zonnetje kwaken groene kikkers de zomer in.

Kikkers, padden en salamanders stellen hoge eisen aan hun omgeving. Van zodra er iets fout loopt in het milieu, verdwijnen ze snel. Net omdat het ambassadeurs zijn van kwaliteitsvolle natuur, willen we in kaart brengen hoe het met ze gaat. Want hoe meer we weten, hoe sneller we kunnen ingrijpen. Het gaat immers niet best met onze amfibieën, net omdat in het Vlaamse landschap heel wat poelen zijn verloederd of verdwenen. Maar misschien kunnen ecologisch ingerichte tuinvijvers de kikkers & co wel door deze moeilijke tijden heen helpen.

Laat ons daarom weten wat er in jouw tuinvijvertje leeft en geef je waarnemingen door via www.natuurpunt.be/tuinvijvers.

Meer weten? Surf dan gauw naar www.natuurpunt.be/tuinvijvers. De schitterende folder vol tuintips en prachtige foto's kan je alvast downloaden op <http://www.hylawerkgroep.be/index.php?id=140>.

Haal de natuur in je tuin

Velen onder ons zijn in het bezit van een prachtig, kortgewiekt, mooi gazonnetje. Een plaats voor de kinderen om te spelen of om rustig uit te blazen na een dagje hard werken. Maar helaas voor onze insecten, valt hier niets te halen ...

Met enkele kleine ingrepen, kan je je tuin omvormen tot een waar insectenparadijs.

Voorjaarsbloemenweide

Wil je je gazon behouden, maar ook de insecten een plaats geven in je tuin? Dat kan. Je kunt een voorjaarsbloemenweide maken, d.w.z. dat je het gras in je tuin in het voorjaar langer laat groeien. Hier kan je dan mooie voorjaarsbloeiers zoals krokussen, pinksterbloemen, narcissen, klaver, brunel, ... aanplanten. Deze planten lokken reeds vroeg in het jaar de eerste insecten zoals bijen, hommels, vlinders, ...

Een voorjaarsbloemenweide moet vanaf juni regelmatig gemaaid worden, zodat je in de zomer kan genieten van een kort grasveld.

Wil je niet heel je gazon omvormen tot een voorjaarsbloemenweide, probeer dan de randen langer te laten staan. De insecten varen er wel bij.

Bloemenweide

Wil je nog een stapje verder gaan en een waar insectenparadijs creëren? Dan kan je overwegen om een echte bloemenweide te maken. Zo wordt je eigen tuin een klein natuurgebied. De bloemen zorgen voor de nectar wat veel insecten aantrekt.

Naast hommels en bijen, zal je ook verschillende soorten vlinders zoals Icarusblauwtje, Bruin zandoogje en Kleine vuurvlinder in je tuin aantreffen.

Zij kunnen in de bloemenweide ook hun eitjes afzetten voor de volgende generatie vlinders.

Een bloemenweide geeft verder ook een schuilplaats en habitat aan sprinkhanen en kevers.

Om te kunnen genieten van je mooie bloemenweide is het best de stukken niet te veel te betreden. Je kunt er kortgemaaide graspaden in open maaien.

Welke planten je mag verwachten in je bloemenweide is afhankelijk van de grondsoort. Eén ding is zeker: een arme grond zorgt voor een grotere soortenrijkdom! Als je een bloemenweide wil aanleggen, mag je zeker en vast niet mesten.

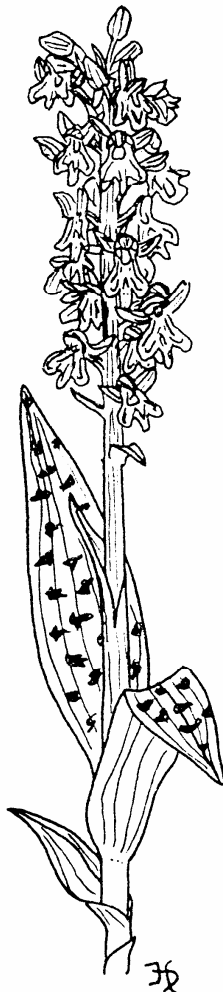

Hoe aanleggen?

Je start best met het uitzaaien van kruiden op een kale grond. Er zijn verschillende leveranciers die een zaadmengsel voor bloemenweides aanbieden. Het is belangrijk dat je ook grassen mee inzaait, anders zullen al gauw Witbol, Frans raaigras of Kweekgras je bloemenweide overheersen. De beste periode om een bloemenweide aan te leggen is in het najaar, maar je kunt ook al in het voorjaar starten.

Om je bloemenweide in stand te houden, moet je slechts 1 tot 2 maal per jaar maaien. Dit maaisel mag niet op de weide blijven liggen, maar moet afgevoerd worden om verruiging tegen te gaan. Als je gaat maaien, moet je er voor zorgen dat de weide in stukken wordt gemaaid en niet alles op hetzelfde moment. Zo heb je minder werk en hou je nog mooie bloemenrijke stukken over. Je spaart hiermee ook de eitjes, rupsen en poppen van de insecten.

Probeer de bloemenweide ongemaaid de winter in te laten gaan. Zo biedt de weide een overwinteringsplaats voor verschillende dieren.

**Belgisch marktleider in mechanische MRO,
gedreven door kennis en toegevoegde waarde**

Onze productgroepen

- Aandrijftechniek : Lagers – Riemen – Kettingen
- Afdichtingen – Rubbers – Kunststoffen
- Technische onderhoudsproducten
- Slangen – Hydraulica – Pneumatica
- Gereedschappen
- Machines
- Goederenbehandeling
- Veiligheidsartikelen

Onze diensten

- 24/24u service – dagelijkse leveringen - ...
- Herstellingen & eigen werkplaats: Mechanische Constructie Baudoin
-

Baudoin nv, Nijverheidsstraat 13, B-2400 Mol
T. 014/34 64 34 F. 014/31 58 15
www.baudoin.be info@baudoin.be

Plantenwerkgroep *Thalictrum* – kalender 2008

Het is of het pas gisteren was en toch ... plantenwerkgroep *Thalictrum* viert zijn eerste lustrum. En hoe kunnen we dat beter vieren, dan met een uitgebalanceerde activiteitenkalender.

We zijn het jaar gestart met een dia-avond op 22 februari, waarop Roger Geudens, onze huisfotograaf prachtige dia's toonde die genomen werden tijdens de cursus Schermbloemigen en Composieten 2007.

We bezoeken in 2008 gewoontegetrouw verschillende reservaten in Herentals, Geel en Westerlo. Ook dit jaar werken we weer samen met de poelenwerkgroep "Waterleven" op zoek naar de verschillende waterplanten. We hopen eindelijk onze dagactiviteit naar Rucphen te verwezenlijken. We bezoeken een paar percelen in Lovenhoek, op zoek naar de prachtige voorjaarsflora.

Iedereen is welkom op de excursies en beginners zullen steeds begeleid worden. De naamgeving van de planten op de excursies gebeurt steeds in het Nederlands met vermelding van de wetenschappelijke naam.

1. Zaterdag 17 mei 2008 – Herentals Langendonk

Op de overgang van een beboste rivierduin naar een oud elzenbroekbos zoeken we naar oude bosplanten als Dalkruid en Lelietje-van-dalen en zeggesoorten van natte veenbodem als IJle Zegge en Elzenzegge.

Afspraakplaats: Spoorwegbrug kruising St. Jobstraat - Kamergoorstraat, Herentals, 9 uur

2. Zaterdag 24 mei 2008 – Neerhelst de Graasweide

Dit perceel werd aangekocht in 1992 en evolueerde tot een mooi grasland met prachtige orchideeën.

Afspraakplaats: Einde Larumsebrugweg aan het kanaal in Neerhelst, Geel, 9 uur

3. Zaterdag 31 mei 2008 – Herentals: Koulaak

In 2003 startten we met een sterk verruigd hooiland. Benieuwd hoe het perceel na 5 jaar maaien is geëvolueerd.

Afspraakplaats: Parking E5-mode, hoek Oudstrijderslaan - Drijveldenstraat (te bereiken via een laterale weg van de ring rond Herentals), 9 uur

4. Zaterdag 14 juni 2008 – Zammelsbroek (C5 58 33/ N825a+b)

Recent aangekocht perceel met populierenaanplant. Nat tot zeer nat, vaak stagnerend water, buiten de directe invloed van de Laak met potentie tot kwel.

Afspraakplaats: Kerk Zammel, Geel, 9 uur

5. **Zaterdag 21 juni 2008 – Westerlo: Vijverperceel (447A)**

Nieuwe vijver met bijbehorend drassig weiland, recent aangekocht in 2008.
Afspraakplaats: Snekensbrug, Bergveld, Westerlo, 9 uur

6. **Zaterdag 28 juni 2008 – Neerhelst: Weide van Ludo Maes**

Een weiland waar de vlindermonitoringroute doorloopt en dat tot 2006 begraasd werd met ezels en later met schapen.
Afspraakplaats: Einde Larumsebrugweg aan het kanaal in Neerhelst, Geel, 9 uur

7. **Zaterdag 12 juli 2008 – Zammelsbroek (C5 58 33/ N826 a+b)**

Twee recent aangekochte, vertuinde percelen met elk een vijver(poel). Langs de kwelkant van de vallei en buiten de directe invloed van de Laak.
Afspraakplaats: Kerk Zammel, Geel, 9 uur

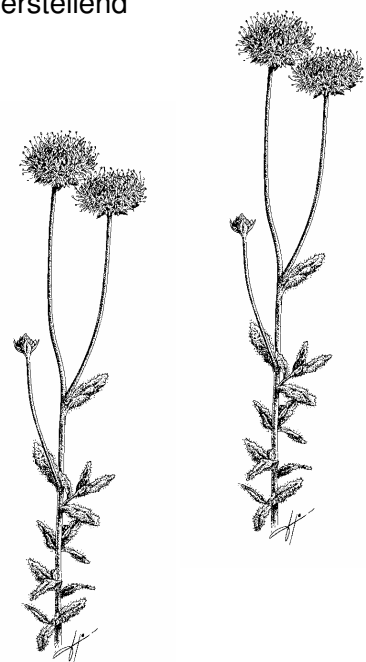
8. **Zaterdag 19 juli 2008 (in samenwerking met poelenwerkgroep “Waterleven”)**
Herentals: Koulaak 2

In een voormalige maïsakker werd in 2004 een grote poel gegraven. De geleidelijke overgang van de oevers naar het open water zorgt voor een groot plantenaanbod.
Afspraakplaats: Parking E5-mode, hoek Oudstrijderslaan - Drijveldenstraat (te bereiken via een laterale weg van de ring rond Herentals), 9 uur.

9. **Zaterdag 26 juli 2008 – Lovenhoek (Noordelijk gedeelte van IFBL c5-24-32)**

Nieuw Natuurgebied van Natuurpunt vzw wat nog nauwelijks onderzocht is. Gevarieerde zone in het zuiden van het natuurgebied; bestaande uit oude loofbossen met o.a. Eénbes, mesofiel elzenbroekbos, herstellend grasland met o.a. Kleine valeriaan, ...
Afspraakplaats: Kerk Vorselaar, 9 uur.

Meer info: Jeannine Simonis, 014 59 31 65,
jeannine.simonis@telenet.be

Veel vroeger dan anders: paddenoverzet 2008

De paddentrek 2008 startte dit jaar uitzonderlijk vroeg en dankzij de flexibiliteit van de Mina-werkers van de stad Geel, die één week vroeger dan afgesproken de schutting plaatsten werd op 28 januari de eerste pad overgezet. In totaal werden er in de Amerikalaan 1.519 padden overgezet, 43 Alpenwatersalamanders, 3 Vinpootsalamanders en 3 Kleine watersalamanders.

Als we vergelijken met 2007 dan merken we dat de heentrek met slechts 19 individuen gedaald is. De terugtrek is echter verminderd met 136 amfibieën. Dit kan verklaard worden door het feit dat er 60 juveniele padden meer waren dan in 2007 en deze pubers trekken meestal maar in september terug. Opvallend was wel het groter aantal slachtoffers dat opliep van 26 tot 68. De meeste slachtoffers vonden we op de kruising van de Amerikalaan en de Belgiëlaan en we overwegen dan ook om volgend jaar op die hoek een korte schutting te plaatsen.

Kinderen van de Europese school, de S.A.I.O.-school en inwoners van het openbaar psychiatrisch ziekenhuis van Geel staken een helpende hand toe.

In Wilders, onze oude locatie waar we al sinds 1999 padden overzetten, werden 469 padden veilig op hun bestemming gebracht. Dat zijn er 160 meer dan vorig jaar. Een vreemde tendens als we luisteren naar de verontrustende berichten elders in het land. Door de herhaalde zachte winters hebben de padden een te oppervlakkige winterslaap. Hun metabolisme blijft hoog en verbruikt dus veel energie. Zo krijgen we niet alleen padden in slechte conditie, maar ook de kwaliteit van eitjes en zaadjes laat te wensen over.

Op deze locatie staat er niet alleen een schutting van 500 meter, maar in verschillende straten wordt er stapvoets gereden en herhaaldelijk uitgestapt om padden veilig aan de andere kant van de weg te zetten. Op die manier werden 28 padden levend opgehaald, maar er waren ook 25 slachtoffers.

Dit jaar hebben we ook een proefproject uitgezet in Voort. De Mina-werkers plaatsten de schutting, maar het bemannen van de overzet werd volledig door de buurtbewoners verwezenlijkt.

Voorwaar een uniek project. Nauwlettend zonden ze ons hun waarnemingen door, zodat de gegevens konden verwerkt in een database.

Soort	Totaal
Bruine Kikker	2
Groene Kikker	4
Pad Juveniel	9
Pad Man	14
Pad Man K	14
Pad Onbepaald	0
Pad Vrouw	40
Pad Vrouw K	14
Salamander Kleine Water	1
Eindtotaal :	98
waarvan heentrek :	90
waarvan terugtrek :	8

De ploeg van Voort was wel wat ontgoocheld over de resultaten. Er zijn wel wat ingrepen gebeurd, die het lage aantal padden verklaren. Zo werd kort voor de piek van de paddentrek een maïsveld omgeploegd. Aan de spoorweg werden ook regelmatig dode padden gevonden. De bewoners willen zich volgend jaar graag terug inzetten voor de paddentrek.

Verder kregen we ook heel wat bezoekers op de overzet. Leerkrachten biologie kwamen eens rondneuzen, de Gazet van Antwerpen kwam zelfs tweemaal foto's maken en RTV filmde de overzet.

Jeannine Simonis

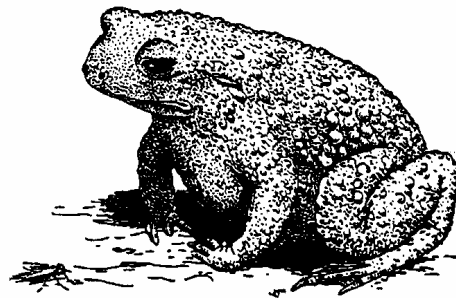

Foto Rooijmans

**De verrekijker specialist
voor Nederland en België**

**Foto Rooijmans
Markt 10
6021CD Budel**

**met een assortiment van
meer dan 170 verschillende
verrekijkers en observatie-
telescopen. Wij verkopen de
topmerken;**

Leica, Swarovski en Zeiss.
Daarnaast zijn wij dealer van o.a.
Bynolyt, Swift, Minolta,
Nikon, Canon, Kowa,
Minox, Steiner, etc...

**0031-495494890
h.rooijmans1@chello.nl**

Activiteiten Ecologische werkgroep

Op zondag 18 mei maken we met de Ecologische Werkgroep een daguitstap naar het befaamde natuurgebied 'Vallei van de Zwarte Beek', inclusief het gedeelte militair domein, waar we uitzonderlijk toegelaten zijn die dag! Thema: natuurbeheer.

Afspraak: bezoekerscentrum De Watersnip, Grauwe Steenstraat 7/2, Koersel-Beringen, om 9 uur. Een routebeschrijving vind je op www.dewatersnip.be

Meebrengen: picknick en laarzen

Verder zullen we samen met Rutger Barendse planteninventarissen maken in enkele van onze natuurgebieden, en wel op de volgende data en plaatsen:

- **22 mei:** Inventarisatie De Vennen km-hok C6-34-43.
Afspraak: 18.30 uur aan Kapel Schoor in Balen.
- **5 juni:** Inventarisatie km-hok C6-51-21.
Afspraak: 18.30 uur aan de poort van bouwmarkt Gamma, Geel-Winkelomheide.
- **19 juni:** Inventarisatie Molse Nete km-hok C6-33-23.
Afspraak: 18.30 uur, Kerk Mol-Gompel.
- **3 juli:** Inventarisatie De Vennen km-hok C6-34-43.
Afspraak: 18.30 uur, Kapel Schoor, Balen.
- **7 augustus:** Inventarisatie km-hok C6-51-21.
Afspraak: 18.30 uur aan de poort bouwmarkt Gamma Geel Winkelomheide
- **4 september:** Inventarisatie Molse Nete km-hok C6-33-23.
Afspraak: 18.30 uur, Kerk Mol-Gompel.

In verschillende van onze reservaten organiseert de Ecologische werkgroep samen met het beheersteam inventarisaties en determinaties. Deze afspraken gebeuren door het team zelf. Ben je daarin geïnteresseerd? Neem dan contact op met de conservator of leden van het beheersteam.

Meer info: Jan Dirkx, tel. 014 58 64 64, gsm: 0479 42 68 74 of mail: j.dirkx@telenet.be

Cursus Dagvlinders – 20, 21 en 22 juni

Op 20, 21 en 22 juni organiseert de insectenwerkgroep een insectencursus. Daar leer je dit jaar alles over onze dagvlinders. Op vrijdagavond organiseren we een theorieles. Zaterdag- en zondagnamiddag hopen we op mooi weer en veel vlinders want dan trekken we onze natuurgebieden in om onze dagvlinders te determineren. Op zaterdag plannen we een excursie naar Neerhelst (Geel) en op zondag trekken we naar de Reuselse Moeren. Onze lesgever is Wim Veraghtert.

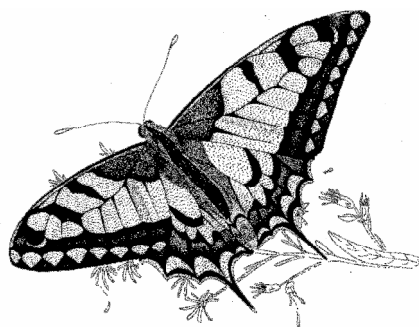
Theorieles:

Vrijdag 20 juni: 19.00 – 22.30 uur

Praktijklessen:

Zaterdag 21 juni: 13.30 – 17.00 uur

Zondag 22 juni: 13.30 – 17.00 uur

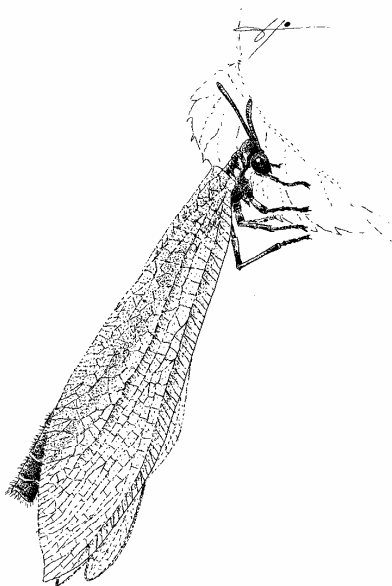

Prijs en inschrijving:

De cursusprijs bedraagt € 15 voor leden, € 30 voor niet-leden.

Inschrijven is noodzakelijk en kan bij An Gijs, tel. 014 32 28 53, gsm: 0473 76 11 38 of e-mail: an.gijs@gmail.com. Je inschrijving is bevestigd na overschrijving van het cursusgeld op rekening 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen, met vermelding 'Cursus dagvlinders + je naam'.

Wil je aansluiten bij de nieuwsgroep van de insectenwerkgroep?

Dan kan je registreren op de Nieuwsgroep 'Insecten van het Kempense Merengebied', door je via <http://groups.google.com/group/insectskempen> als lid in te schrijven (lukt je dat niet, dan kun je ook een mailtje richten aan lpeeters@iae.nl). Als lid van de nieuwsgroep blijf je steeds op de hoogte van het laatste nieuws, zoals waarnemingen, verspreiding, determinatiekenmerken en nieuwe activiteiten. Bovendien kun je op de site je foto's van insecten uit de regio aan anderen tonen.

Lieveheersbeestjeswandelingen

25 mei en 8 juni

Voel jij de lente ook al kriebelen? Kom dan zeker en vast naar onze lieveheersbeestjeswandelingen op zondag 25 mei in Scheps en op zondag 8 juni in het Griesbroek.

Lieveheersbeestjes zijn mooie en opvallende kevertjes die men dicht bij huis al kan aantreffen. Veel mensen weten niet dat er veel verschillende soorten in België leven. In ons land alleen zijn er een 20-tal veel voorkomende lieveheersbeestjes. Wil je meer te weten komen over het gedrag en de levenswijze van deze boeiende diertjes, zorg dan dat je er op 25 mei en/of 8 juni bij kan zijn. Wie wil helpen zoeken, kan een paraplu en/of schepnetje meebrengen. Loepotjes zijn ook altijd handig.

Wandeling Scheps

Op 25 mei organiseert het INBO in het ganse land 'De dag van het lieveheersbeestje'. Met onze afdeling plannen we een excursie met speciale aandacht voor onze gestippelde vrienden. Determinatie, vangst en levenswijze komen hier uitvoerig aan bod.

Afspraak: 10 uur, parking Halflochtdijk, Scheps (Balen)

Meer info krijg je bij Eric Hantson, tel. 014 58 43 48, eric.hantson@telenet.be

Wandeling Griesbroek

Op 8 juni gaan we ons vooral toeleggen op het inventariseren van de verschillende lieveheersbeestjes in het Griesbroek.

Afspraak: 13.30 uur, Straalmolen (Balen), Griesbroek

Meer info krijg je bij Tom Schildermans, tel. 0473 66 10 99, tom.schildermans@skynet.be

Tentoonstelling Natuurfotografie

In het weekend van 15 & 16 november organiseert Natuurpunt Netebronnen in "Hoeve Boerenbril" in Mol-Wezel voor de achtste maal de tweejaarlijkse Natuurfototentoonstelling. Fotografen van de eigen afdeling en van de regio Meanderland laten je genieten van hun beste werken.

Natuurfotografen die willen meewerken voor de tentoonstelling nemen best contact op met Fons Van Vlerken, 014 31 76 33, alfons.van.vlerken@telenet.be

Malta en natuurbescherming

Onlangs had ik het voorrecht om een week op de Maltese archipel te vertoeven. Dit voor de periode van 30 maart tot en met 6 april. Ik heb er uitgebreid rondgewandeld met een groep, en dit zowel op het hoofdeiland Malta, als op Gozo en Comino.

De jacht en de controverse daarrond was op dat moment brandend actueel. Want normaal start traditiegetrouw ieder jaar op 1 april de zgn. voorjaarsjacht. Dit jaar was deze zaak echter nog in behandeling bij het Europees Hof. Europa heeft immers via een zgn directieve deze vorm van jacht verboden. Op dat moment was er nog steeds geen uitspraak. In afwachting kon de voorjaarsjacht nog niet doorgaan. Kwestie van tijd te winnen voor de Maltese regering die duidelijk verveeld zit met de kwestie. Want de internationale druk heeft zeker zijn invloed. O.a. dreiging met een toerismeboycot. Maar het dient gezegd dat er ook op Malta veel oppositie is tegen dit soort praktijken.

Tijdens onze wandelingen hebben we vaak de talloze jachthutjes op de klippen gepasseerd, maar nooit hebben we er jagers gezien of gehoord. De politie was wel uitdrukkelijk aanwezig op gevoelige plaatsen om er voor te zorgen dat dit jachtmoratorium (dat hopelijk definitief wordt) nageleefd werd.

De jachtlobby is in Malta ook duidelijk op zijn retour. De plaatselijke milieuvereniging 'Bird Life Malta' heeft zo'n 7.000 leden, zeker niet niks op een totale bevolking van 350.000 zielen. In de scholen zijn er campagnes rond vogelbescherming. In talloze gewone winkels staan er collectebussen ten voordele van Bird Life Malta. Er zijn door de overheid en door vernoemde vereniging al verschillende reservaten opgericht. In de plaatselijke pers waait er duidelijk een anti-jacht-wind. Treffend in dit verband was het volgende: De jagers zijn blijkbaar al zo in het defensief gedrongen dat ze nu met het argument 'dierenwelzijn' voor de dag komen om de voorjaarsjacht te rechtvaardigen. Hun redenering is 'onze honden moeten kunnen jagen, anders zijn ze niet gelukkig!' Een standpunt dat in de pers én door editorialisten én door lezersbrieven ontkracht en geridiculiseerd werd. Blijkt ook dat deze vorm van jacht al een aantal jaren aan populariteit inboet, zeker op het hoofdeiland Malta.

Op het kleinere Gozo, met een meer landelijke en traditionele bevolking en met meer ongerepte natuur, schijnt de 'traditie' meer stand te houden. In het verleden werden daar zelfs op bepaalde plaatsen hele stukken mediterrane vegetatie kapot gespoten met herbiciden om plaats te ruimen voor voederplekken en netten.

Samengevat: Het gaat duidelijk de goede kant op met de natuurbescherming in Malta. Hopelijk behoort de voorjaarsjacht op trekvogels vanaf dit jaar tot het verleden. Maar er is nog wel werk voor de boeg, want je hebt natuurlijk ook nog de herfstjacht. Maar Rome is ook niet op één dag gebouwd. En sommige tradities verander je niet van vandaag op morgen! Maar Malta zit op dit vlak zeker in een stroomversnelling. En ja, voor ik het vergeet: Malta en zeker Gozo hebben nog prachtige ongerepte (en hier en daar ook beschermde) landschappen, met een uitbundige voorjaarsflora.

Meer info over natuurbescherming op Malta: www.birdlifemalta.org

Paul Verhoeven

Laatste berichtgeving: Lentejacht in Malta verboden

Op 24 april 2008 deed het Europese Hof van Justitie een belangrijke uitspraak: Europa verplicht Malta, dat op een zeer belangrijke migratieroute ligt, om de lentejacht op zomertortels en kwartels te verbieden in afwachting van een uitspraak ten gronde. Die rechtszaak werd begin dit jaar opgestart, na een klacht van onze koepelorganisatie BirdLife. Een definitieve uitspraak wordt ten vroegste in 2009 verwacht. Maar het Hof vond blijkbaar dat een tussentijdse beslissing onvermijdbaar was om onherstelbare schade te voorkomen. *(bron: beleid.flits, 30 april 2008)*

Word jij onze nieuw webmaster?

Voor het beheer van onze website Natuur.Netebronnen zijn we nog op zoek naar een webmaster. Heb jij zin om onze site mee vorm te geven? Neem dan snel contact op met Luc De Groof, 014 70 54 75, luc.de.groof@telenet.be.

Uitrusting voor
wandelaars, fietsers,
kampeerders,
scouts, ...

Turnhoutsebaan 19
2400 Mol
Tel. (014) 32 04 28

Korting voor leden
van NATUURPUNT!

Activiteiten regio Meanderland

ZONDAG 18 MEI : Dagwandeling in de Zwarte Beek (Beringen)

Daguitstap met de ecologische werkgroep naar de Zwarte Beek inclusief het militair domein waar wij uitzonderlijk toegelaten zijn die dag.

Afspraak : bezoekerscentrum De Watersnip, Grouwsteenstraat 7, Beringen, van 9u tot 17u

Meebrengen : picknick en laarzen

Thema : beheer rond de Zwarte Beek

Meer info : gids Corry Goossens of Jan Dirkx, 014 58 64 64, 0479-42 68 74, buitengoor@telenet.be

ZONDAG 18 MEI : Wandeling in Neerhelst (Geel-Larum)

Afspraak : Larumsebrugweg aan kanaal, om 14u

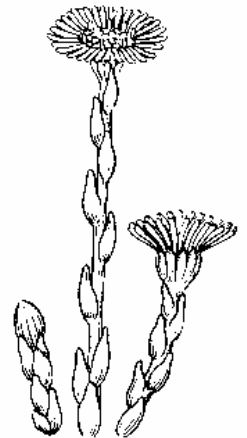
Meer info : Marc Verachtert, 014 58 39 71, marc.verachtert@skynet.be

ZONDAG 25 MEI : Lieveheersbeestjeswandeling (Balen - Scheps)

Afspraak : parking Halflochtdijk, om 10u

Meer info : Eric Hantson, 014 58 43 48, eric.hantson@telenet.be

Zie ook p. 16 in deze Meander.

ZONDAG 25 MEI : Wandeling rond De Dekshoevevijver (Geel-Ten Aard)

Afspraak : parking langs de Fransebaan, om 14u

Meer info : Roger Buyl, 014 58 08 12, roger.buyl@telenet.be

ZONDAG 8 JUNI : Lieveheersbeestjes zoeken in het Griesbroek (Balen-Hulsen/Olmen)

Afspraak : Straalmolen Balen-Hulsen (langs Watermolenweg/Straal) om 13u30

Meer info : Tom Schildermans, 014 32 28 53, tom.schildermans@skynet.be

Zie ook p. 16 in deze Meander.

ZONDAG 8 JUNI : Wandeling in De Vloyen (Meerhout)

Afspraak : parking taverne De Watermolen, Watermolen 7, Meerhout, om 14u

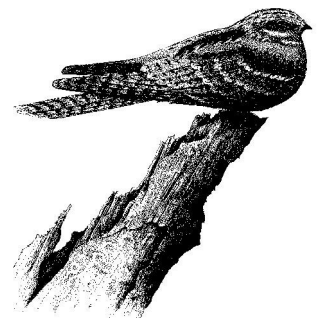
Meer info : Jo Dox en Eric Cools, 014 30 44 82, doxjo@belgacom.net

VRIJDAG 13 JUNI : Nachtzwaluwentocht in de Kattenbosserheide

Afspraak : parking kerk Mol-Wezel, 20u

Meer info : Tom Schildermans, 014 32 28 53,

tom.schildermans@skynet.be

ZONDAG 15 JUNI : Daquitstap naar St. Pietersberg

Afspraak : Clubhouse SCK Mol-Achterbos om 8u (terug rond 19u)

Meebrengen : picknick, verrekijker, laarzen

Prijs : deelname in de kosten van de autocar: 11 euro per volwassene, 5 euro per kind (6-14 jaar) of 26 euro per gezin. Graag vooraf overschrijven op rekening 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen.

Inschrijven : uiterlijk op 8 juni bij Jan De Schepper

Meer info : Jan De Schepper, 014 81 12 53, jandeschepper@belgacom.net

ZONDAG 15 JUNI : Vlinderwandeling in het Zammelsbroek (Geel-Zammel)

Afspraak : kerk Geel-Zammel, om 14u

Meer info : Jeannine Simonis, 014 59 31 65, jeannine.simonis@telenet.be

WEEKEND 20, 21 en 22 juni: Cursus dagvlinders

Afspraak vrijdag 20 juni : Ecocentrum De Goren, om 19u

Meer info : An Gijs, 014 32 28 53, an.gijs@gmail.com

Zie ook p. 15 in deze Meander.

ZONDAG 29 JUNI : Wandeling in Malesbroek-Wilders (Geel-Wilders)

Afspraak : parking Aqua-ski aan het Albertkanaal, Kemeldijk, Geel Winkelomhei, om 14u

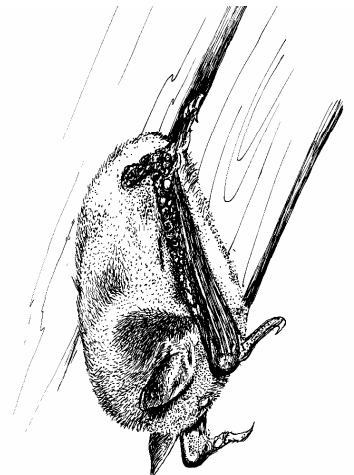
Meebrengen : laarzen

Meer info : Steven Gorts, 014 31 34 10, steven.gorts@skynet.be

ZONDAG 29 JUNI : Libellenexcursie (Mol – Den Diel)

Afspraak : parking Den Diel aan de brug van Sas 3 (Bailey-brug), om 14u

Meer info : Dirk Meeus, 0476 76 29 11, dirk.meeus@groenkempen.provant.be

ZONDAG 6 JULI : Wandeling in het Buitengoor (Mol-Rauw)

Afspraak : Ecocentrum 'De Goren', Postelsesteenweg 71, Mol, om 14u

Meer info : Frans Michiels, 014 31 87 26, evy.michiels@telenet.be

ZONDAG 6 JULI : Waterleven wandeling in het Zammelsbroek (Geel-Zammel)

Afspraak : kerk Geel-Oostelo, om 14u

Meer info : Louis Pals, 014 58 97 80, palsghoos@skynet.be

ZONDAG 13 JULI : Boswandeling in de omgeving van de speeltuin (Meerhout)

Afspraak : parking Kinderweelde, Speeltuinstraat 12 z, Meerhout, om 14u

Meer info : Luc Van den Berg, 014 30 24 19, luc.vandenbergh@skynet.be

ZONDAG 17 AUGUSTUS : Libellen en vlinders in het Griesbroek (Balen-Hulsen/Olmen)

Afspraak : Straalmolen Balen-Hulsen (langs Watermolenweg/Straal) om 13u30

Meer info : Tom Schildermans, 014 32 28 53, tom.schildermans@skynet.be

ZONDAG 24 AUGUSTUS : Evaluatiewandeling 10 jaar beheer Buitengoor (Mol-Rauw)

Afspraak : Ecocentrum 'De Goren', Postelsesteenweg 71, om 9u

Meer info : Jan Dirx, 014 58 64 64, 0479 42 68 74, buitengoor@telenet.be

ZONDAG 24 AUGUSTUS : Wandeling in 't Gewad (Meerhout)

Afspraak : Gemeentelijke visvijver, Gewad, om 14u

Meer info : Ivan Schoemans, 014-59 49 48, ivan.schoemans@telenet.be

ZONDAG 31 AUGUSTUS : Wandeling rond de Grote Zandput (Mol-Sluis)

Afspraak : parking waterskiklub aan sas 4, Nieuwedijk Dessel, om 9u

Meer info : Jan Delaet, 014-31 76 98, jan.anne.delaet@telenet.be

